

Месечни извештај о стању животној средине у граду Крагујевцу

Година 14.

број 9 / 24

септембар 2024.

ИЗВЕШТАЈ
О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ
за
СЕПТЕМБАР
2024.

КРАГУЈЕВАЦ у СЕПТЕМБРУ

5

**АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у СЕПТЕМБРУ 2024. године**

10

**ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за септембар 2024. године**

14

**Аеропалинолошки извештај
за град Крагујевац - септембар 2024. год**

14

**ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА
за септембар 2024. године**

ЕКО ВЕСТИ

16

Инвеститори у обавези да засаде стабло
за сваки стан или локал који граде

17

Јавна расправа о проглашењу и студији заштите планине
Рудник као предела изузетних одлика

18

Завршна конференција пројекта
„Оснивање регионалног центра за циркуларну економију“

19

Уручени уговори
за набавку котлова на гас и пелет

20

„Крећимо се квалитетније“
слоган Европске недеље мобилности

21

Главна улица данас резервисана
за кретање пешака и бициклиста

22

Научно популарна предавања
у сусрет Европској ноћи истраживача

23

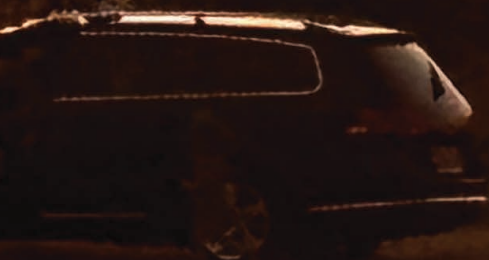
Крагујевачки слез на Метином брду

24

Еколошка радна акција у Средњој школи
„Кнез Александар Карађорђевић“

26

Гљивари из Шумадије успели да сакупе
168 различитих врста

Извештај за

септембар

2024

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
У СЕПТЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ
СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У септембру 2024. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД	АЗОТ ДИОКСИД	ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА
У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених <u>GVI 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> . Максимална измерена вредност била је <u>11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , измерена на мерном месту градска зона О.Ш. "Станислав Сремчевић" 03.09.2024. године..	У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених <u>GVI 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> . Максимално измерена вредност била је <u>67 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , на мерном месту раскрсница медицинска школа "Сестре Нинковић" 19.09.2024., док је граница толеранције 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.	У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених <u>GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> на два мерна места: "штафета" и "Мала вага". Максимално измерена вредност била је <u>75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , на мерном месту раскрсница "Мала вага" од 04.09.2024. године. Укупно је било 16 дана са вредностима изнад <u>GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , на мерном месту "Мала Вага", на мерном месту "Штафета" 5 дана, а на мерним местима "Чистоћа", О.Ш. "Станислав Сремчевић" и медицинска школа један дан.
Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току СЕПТЕМБРА 2024. године		

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Чистоћа	3	32	17	5	60	29		1	
Споменик Штафета	3	42	35	4	66	55		5	
О.Ш. „Мирко Јовановић“	<3	29	15	3	48	22			
Пивара	3	36	15	4	50	33			
О.Ш."Станислав Сремчевић"	4	33	18	11	56	46		1	
* ГВИ (гранична вредност имисије)									
Г В И	за SO_2 за 24 часа						125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за SO_2 за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за NO_2 за 24 часа						85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у септембру 2024. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту "Бриони", насеље Пивара измерена је највећа вредност у септембру 2024. године од 206,67 mg/m²/дан.

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - „Бриони“	206.67	176.30	30.37
2. Аутобуска станица	187.10	146.95	40.15
3. Медицинска школа	98.38	55.51	42.88
4. Мала Вага	150.71	128.98	21.72
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m ² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у септембру 2024. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току СЕПТЕМБРА 2024. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Медицинска школа	<0.10	<0.05	<1.00	<0.15
Мала Вага	<0.10	<0.05	10.95	<0.15
Бриони	<0.10	2.52	16.31	<0.15
Аутобуска станица	<0.10	<0.05	<1.00	3.40

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине pm10

Суспендоване честице величине PM10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.09. - 30.09.2024. године. Суспендоване честице PM10 у праћеном периоду прелазиле су граничну вредност. Највећа вредност за PM10 била је **103,9 µg/m³**, измерена 03.09.2024. године (гранична вредност ГВИ 50 µg/m³). Током **септембра 2024.** године у праћеном периоду укупно је било 2 дана са измереним вредностима изнад граничне вредности.

Тешки метали у суспендованим честицама за СЕПТЕМБАР 2024. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама PM 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	µg/m3	ng/m3	ng/m3	ng/m3
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	4.0	<0.003	1.9	<0.9
Максимална месечна вредност	4.5	<0.003	5.5	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У PM 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине PM10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 03.09.2024., 10.09.2024., 13.09. и 16.09.2024. године. Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованиим честицама PM10 током мерних дана у **септембру** 2024. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица PM10 за СЕПТЕМБАР 2024. године

ЛОКАЦИЈА Незваног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
PM10	30.0	103.9	2

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЋ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за СЕПТЕМБАР 2024. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	41	63	/	42	52	1
Мала вага	37	57	/	55	75	16

ЗАКЉУЧАК

У септембру 2024. године, на основу резултата имисионио мерења, може се закључити да је квалитет ваздуха био задовољавајући, са оптерећењем квалитета ваздуха индексом црног дима (чађи) на посматраним локацијама, пре свега као последица интензивног саобраћаја, већег броја индивидуалних ложишта у близини мерних места, као и због вредности суспендованих честица PM10 на посматраној локацији насеља Аеродром. Овакав квалитет ваздуха је могао неповољно да утиче на осетљиве популације грађана, посебно на мерним местима поред великих раскрсница у периодима саобраћајног шпица.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)..

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за СЕПТЕМБАР 2024. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у СЕПТЕМБРУ 2024. године спроведено је у Крагујевцу дана 23.09. и 24.09.2024. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 36/09, 88/10).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попсловног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простира све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Зсептембар Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објекат централне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објекат у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објекат у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожне болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Зсептембар Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30m је угоститељски објекат, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.	Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода	Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.
Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.		Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

АКУСТИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУКЕ	
ВРЕМЕНСКА	ФРЕКВЕНЦИЈСКА
Непроменљива бука:	Широкопојасна бука:
Променљива бука:	Ускопојасна бука:
Испрекидана бука:	Са истакнутим тоном:
Импулсна бука:	Са нискофреквентним садржајем:
Током мерења, промена нивоа буке „споро„ је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	64.3		64	65
	13.00 - 16.00	64.8		65	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	65.4		65	65
НОЋ	23.00 - 02.00	56.8		57	55
	03.00 - 06.00	57.6		58	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	61.4		61	65
	13.00 -16.00	64.1		64	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	65.0		65	65
НОЋ	23.00 - 02.00	56.8		57	55
	03.00 - 06.00	62.1		62	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	50.5		51	50
	13.00 -16.00	57.5		58	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	56.0		56	50
НОЋ	23.00 - 02.00	45.9		46	40
	03.00 - 06.00	47.1		47	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	51.8		52	55
	13.00 -16.00	52.5		53	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	53.9		54	55
НОЋ	23.00 - 02.00	38.9		39	45
	03.00 - 06.00	41.0		41	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	51.9		52	50
	13.00 -16.00	54.3		54	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	53.4		53	50
НОЋ	23.00 - 02.00	43.9		44	40
	03.00 - 06.00	43.0		43	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке,узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	46.4		46	50
	13.00 -16.00	48.1		48	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	54.1		54	50
НОЋ	23.00 - 02.00	42.5		43	40
	03.00 - 06.00	43.9		44	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр.4.–насеље "Аеродром"- посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац - СЕПТЕМБАР 2024. год

У СЕПТЕМБРУ 2024. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа: траве, боквице, конопља, штира, пелина, амброзија и коприве.

Трава је била у ниским концентрацијама.

Боквица је била у ниским концентрацијама.

Конопља је била у ниским концентрацијама.

Штир је био у ниским концентрацијама.

Пелин је био у ниским концентрацијама.

Амброзија је била у ниским, средњим и (01,02,03,04,05,06,07,08,09,11,12,13,28).09.2024.год у високим концентрацијама.

Коприва је била у ниским, средњим и (02,03,04,06,07,08).09.2024. год. у високим концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА

Испитивање сирове површинске воде – вода из реке Лепенице, је извршено 27. септембра 2024. године, на потезу реке Лепенице, индустријска зона, и то се ради микробиолошко и хемијско испитивање и тешки метали.

На основу добијених вредности испитиваних параметара, узорак површинске воде у физичко - хемијском погледу према члану 4 и 5 Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 50/2012), узорак је усаглашен са захтевима прописаним у Уредби, за V класу површинских вода.

КГЕКО ВЕСТИ
СЕПТЕМБАР
2024.

Инвеститори у обавези да засаде стабло за сваки стан или локал који граде

инвеститори који граде стамбени или стамбено - пословни објект у Крагујевцу, у обавези су на основу одлуке о спровођењу акције „Врати дах природи – посади дрво“ која је ступила је на снагу 1. септембра 2022. године да засаде једно стабло за сваки стан или локал који граде.

„Прошле године, према одлуци „нема градње без садње“ 28 инвеститора има обавезу да засади укупно 521 садницу. Имајући у виду да су неки објекти још увек у изградњи, до сада је посађено око 80 стабала. Од јануара до августа ове године 22 инвеститора су у обавези да засаде 671 стабло, што значи да се полако надокнађује губитак дрвећа услед интензивне урбанизације града“ рекао је градоначелник Крагујевца Никола Дашић за пословни портал еКапија.

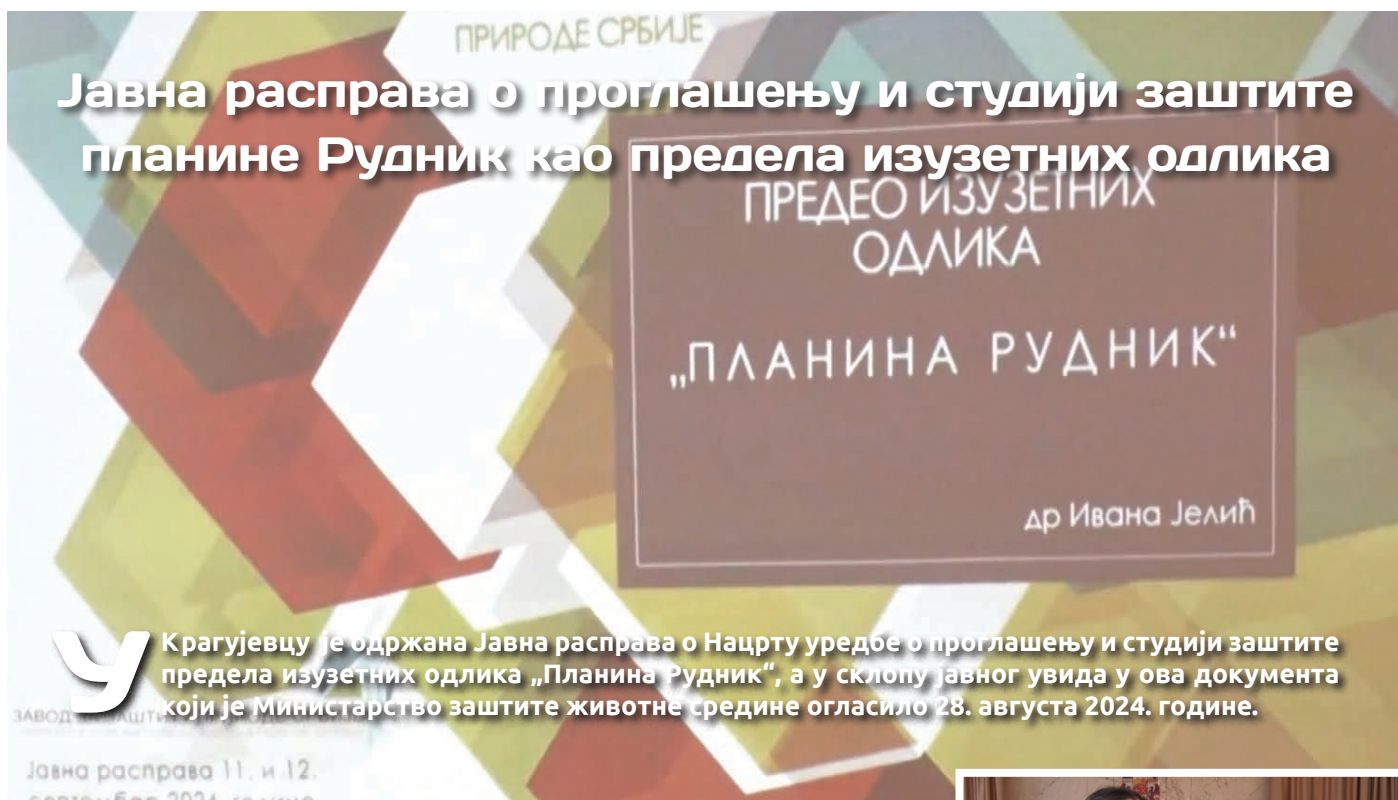
Он је подсетио да је пре доношења одлуке издато 1389 дозвола за изградњу нових објеката. Ако претпоставимо да је за сваку дозволу посечено бар по једно стабло, јасно је да је Крагујевац те године изгубио читаву шуму. Циљ ове акције је да надокнади тај губитак и да се ниво пошумљености, који је тада износио 11,84, повећа на 50 посто.

За садњу је задужен сектор зеленила ЈКП Шумадија које одређује број и врсту садница, и локацију за садњу, ако не може да се сади на парцели објекта. У сарадњи са Институтом за јавно здравље, бира се врста стабала са ниским алергијским потенцијалом. Зеленило затим набавља саднице, извршава сађење, одржава засађена стабла и води евиденцију о свакој засађеној садници, уз издавање потврда о садњи прописаног броја садница које су услов за добијање употребне дозволе.

„Садња дрвећа, по календару садње, могућа је у октобру и новембру, што представља извесно временско ограничење и може да успори бржу реализацију програма“, објаснио је Дашић. Говорећи о реакцијама инвеститора на ову одлуку, градоначелник је истакао да већина њих схвата значај очувања и унапређења животне средине, а додатно охрабрује и то што сматрају да овај пропис доприноси позитивном имиџу града и њихових пројеката.

У Крагујевцу је одржана Јавна расправа о Нацрту уредбе о проглашењу и студији заштите предела изузетних одлика „Планина Рудник“, а у склопу јавног увида у ова документа који је Министарство заштите животне средине огласило 28. августа 2024. године.

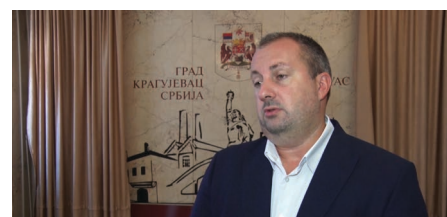
Подручје које се предлаже за заштиту обухвата средишњи, најочуванији део планине Рудник од 10.019,80 ha која се одликује изразитом биолошком разноврсношћу и значајним геоморфолошким, геолошким, хидрогеолошким, хидролошким и климатским феноменима, као и карактеристичном физиономијом пејзажа, али и присуством различитих облика традиционалног, изворног начина живота и богатог културно-историјског и духовног наслеђа.

- **Већи део планине Рудник територијално припада граду Крагујевцу, због чега нам је јако значајна његова заштита и са задовољством смо прихватили идеју Министарства заштите животне средине**- рекао је Дејан Ружић, заменик градоначелника. **Последњих неколико година имамо проблем сече шума на Руднику и ово је начин да то спречимо, заштитимо наше богатство и читав биљни и животињски свет на планини. Намера нам је да у будућности** - додао је Ружић, град Крагујевац преузме бригу о Руднику.

- **На подручју предела изузетних одлика „Планина Рудник“ биће установљена три режима заштите - први најстрожи, други активни и трећи проактивни степен заштите, што довољно говори о природним вредностима, али и о осталима које овај предео има**- рекла је Ивана Јелић, координатор израде студије из Завода за заштиту природе Србије,

који је радио истраживање. Она је навела да је осим у Војводини, планина Рудник једино станиште Банатског божура у Централној Србији, затим има поскока као заштићене врсте, божиловину која је реткост за ово подручје а постоји и резерват букове шуме, заштићен још 1959. године, чиме ће сада добити виши степен заштите. **Осим природних богатстава, планина Рудник је и археолошко налазиште, има културне вредности и као такав је препознат од стране међународне заједнице, због чега ће ова планина, бити део еколошке мреже Натура 2000** - казала је Јелић.

Јавни увид о Нацрту уредбе о проглашењу и студији заштите предела изузетних одлика „Планина Рудник“, траје до 16. септембра 2024. године, а Нацрт уредбе и Студија заштите са картографском документацијом изложени су на јавни увид сваког радног дана од 1000 до 1300 часова у просторијама

Министарства заштите животне средине, Београд, Омладинских бригада 1, соба 668 и Завода за заштиту природе Србије, Београд, Јапанска 35, као и на сајту Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе Србије.

Јавне расправе одржане су и у Горњем Милановцу и Тополи, а Извештај о извршеном јавном увиду и јавној расправи биће објављен на интернет страници Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе Србије.

Град Крагујевац, у партнерству са Регионалном агенцијом за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац (РЕДАСП), успешно је реализовао пројекат „Оснивање регионалног центра за циркуларну економију“ који финансира Чешка Република у оквиру развојне сарадње.

Циљ пројекта је промоција принципа циркуларне економије и јачање капацитета кључних актера Града Крагујевца у овој области оснивањем Регионалног центра за циркуларну економију. Пројекат доприноси остваривању националних циљева, циљева одрживог развоја у складу са тематским приоритетима Чешке развојне сарадње и Програмом заштите животне средине Града Крагујевца 2023-2033 и створиће основне услове за даљи развој капацитета града/региона за прелазак на циркуларну економију. Циљне групе су јавни сектор (локалне самоуправе региона, јавна комунална предузећа), организације за подршку бизнису и индустрија, укључујући и сектор МСП, али и грађани.

Током шест месеци имплементације пројекта одржане су таргетиране обуке за представнике јавног и пословног сектора са територије региона са више од 50 полазника, спроведена онлајн кампања која је имала досег већи од

50.000, организована студијска посета Брну за представнике кључних стејхолдера, формиран Регионални центар за циркуларну економију и дизајниран програм подршке намењен МСП у области циркуларне економије за Град Крагујевац.

Завршна конференција одржана је у Бизнис иновационом центру на којој су говорили представник Амбасаде Републике Чешке у Београду, представници Центра за зелену економију, представници РЕДАСП-а, БИЦ-а и ЈКП „Шумадија“.

Уручени уговори за набавку котлова на гас и пелет

У оквиру пројекта „Допринос енергетској транзицији кроз модернизацију система грејања на територији града Крагујевца“ који локална самоуправа реализује у сарадњи са Министарством заштите животне средине, у згради Градске управе данас је додељено 118 уговора суграђанима који су добили субвенцију за набавку котлова на гас и пелет.

- *Трећу годину за редом Град Крагујевац у сарадњи са ресорним министарством подржава замену котлова у циљу смањења загађења ваздуха пореклом из индивидуалних извора*- рекао је Дејан Ружић, заменик градоначелника Крагујевца, који је у име Града грађанима уручио уговоре. *Трећи пут, издвајамо значајна средства која у просеку износе девет милиона динара од чега седам милиона даје Министарство заштите животне средине, а два обезбеђује Град*- додао је он

Ружић је навео да се на јавни позив за учешће грађана за доделу бесповратних средстава за спровођење пројекта смањења загађења ваздуха пореклом из индивидуалних извора у 2024. години на територији града Крагујевца пријавило преко 400 заинтересованих грађана, а након оцене исправности документације и бодовања направљена је ранг листа на основу које је њих 118 добило субвенцију. Субвенција покрива до 50 посто износа потребног за замену котла, а од

укупно 118 крајњих корисника 99 се одлучило за котлове на гас, а 19 за котлове на пелет.

- *Ово је значајна мера јер осетно доприноси смањењу загађења ваздуха који сви грађани Крагујевца дишу*- нагласио је Ружић, поручивши да ће је Град подржавати и у наредним годинама и подсетивши да је у претходне три године укупно 353 Крагујевчана добило субвенције у укупном износу од око 27 милиона динара.

Н а Тргу војводе Радомира Путника, Ђачком и Тргу омладине одвијали су се многобројни програми, а у оквиру Европске недеље мобилности која се обележава од 16. до 22. септембра. Град Крагујевац после десет година поново учествује у Европској недељи мобилности и то у друштву 2000 градова из 44 земље⁰ и „Balkan Solar Roofs“.

- Општинама и градовима, Европска недеља мобилности пружа прилику да грађанима представе одрживе алтернативе у саобраћају и да разговарају о еколошким проблемима са којима се сусрећемо- рекао је Душан Алексић, члан Градског већа за образовање. **Заједнички јавни простори су тема овогодишње недеље мобилности уз слоган „Крећимо се квалитетније“, такодасвеоноштодана срадиммо на трговима и активности које ћемо спроводити сутра, када ће као и данас одређени делови улица у граду бити затворени за саобраћај, у складу су са овим слоганом-** додао је Алексић.

Програм на Тргу војводе Радомира Путника, данас је био намењен најмлађима и најстаријим суграђанима. Агенција за безбедност саобраћаја уз асистенцију Саобраћајне полиције ПУ Крагујевац, поставила је саобраћајни полигон и учила их о понашању у саобраћају, Црвени крст је одржао радионицу „Крагујевац по мери старијих“ и показну вежбу за пружање прве помоћи приликом повреда у саобраћају, Институт за јавно здравље организовао је проверу основних здравствених параметара. На Ђачком и Тргу омладине, данашњи програм је намењен средњошколцима где

се до 19.00 сати одржава Eco-street Party у организацији Ђачког парламента Прве крагујевачке гимназије и Дома омладине, док су за пратеће активности задужени ГТО, Decathlon са тест зоном за бицикле а ученици средње школе „Кнез Александар Карађорђевић“ спроводе анкету о задовољству функционисања саобраћајем у граду Крагујевцу.

Анкета се може попунити и онлајн на следећем ЛИНКУ:

[Упитник о задовољству грађана функционисањем саобраћаја у граду Крагујевцу](#)

Главна улица данас резервисана за кретање пешака и бициклиста

У оквиру обележавања Европске недеље мобилности али и светског Дана без аутомобила, у Крагујевцу је данас до 19.00 сати саобраћај у улици Краља Александра I Карђорђевића, прилагођен пешацима и бициклистима. Дуж читаве улице од Саобраћајца до Велког парка, на више пунктова одвијају се различите активности за све грађане од најмлађих до најстаријих

- Град Крагујевац је један од 36 градова у Србији који се прикључио обележавању Европске недеље мобилности и драго нам је што смо у прилици да изменом режима саобраћаја, грађанима укажемо на то да иако затворимо Главну улицу, можемо да радимо, живимо и уживамо у нашем граду док пешачимо или возимо бицикл - рекао је Предраг Стевовић, члан Градског већа за спорт.

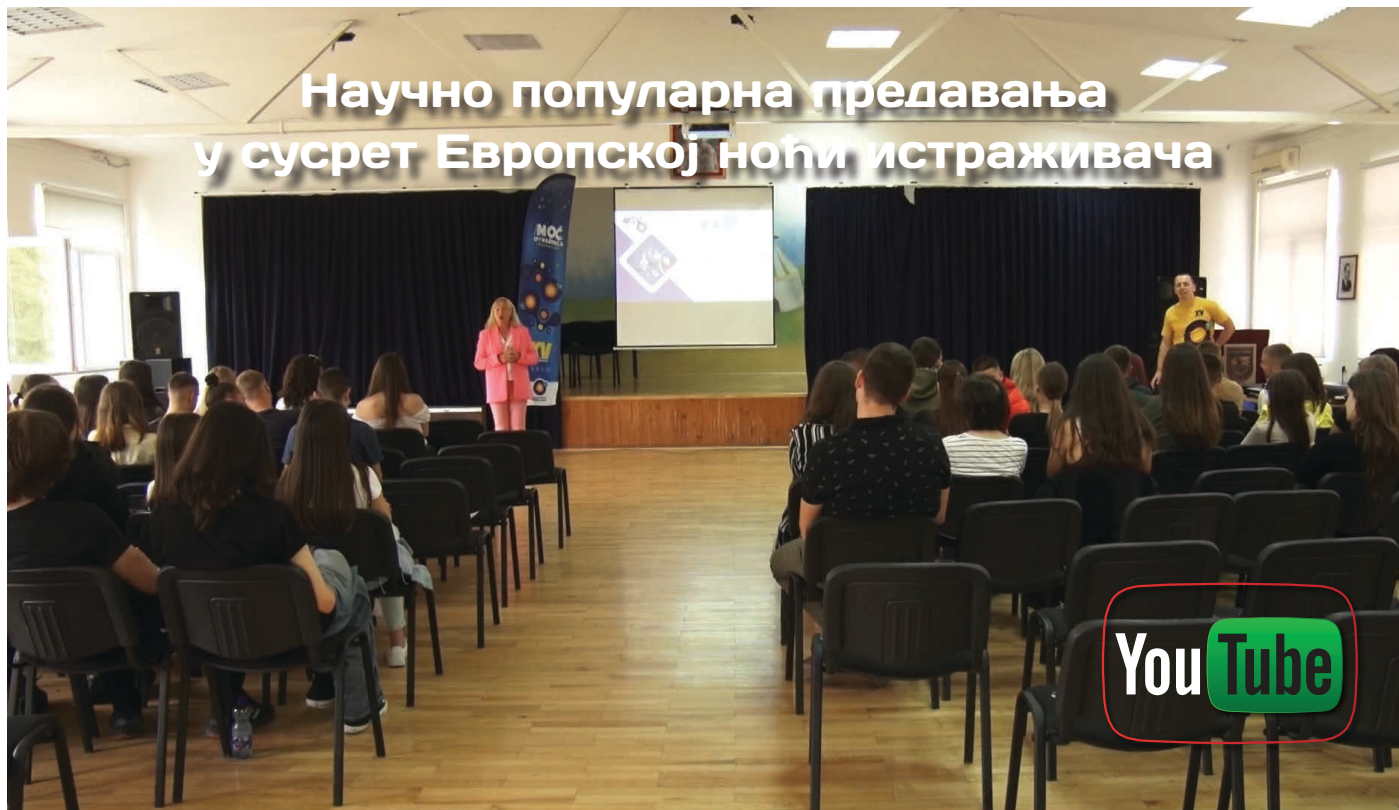
- Употреба моторних возила на глобалном нивоу је јако висока, па и у Крагујевцу, у неколико временских интервала током дана имамо саобраћајне гужве. Оваквим акцијама грађанима нудимо могућност коришћења алтернативних видова кретања и деци дајемо пример како саобраћај у нашем граду можемо да организујемо на потпуно другачији начин, рекао је Стевовић.

- Како би грађани увидели све предности Европске недеље мобилности, он је изразио задовољство што су се манифестацији прикључили Бициклистички клуб „Раднички“ и друге компаније и установе. Било би лепо да се овакве активности

којима се пружа могућност деци да шетају, возе бицикл и уживају са својом породицом, организују више пута годишње, а не само током обележавања ове манифестације - додао је Стевовић,

Иначе, циљ акције Европске недеље мобилности чија је овогодишња тема „Заједнички јавни простори“ је побољшање квалитета живота у градовима, промовисања инфраструктуре у служби грађана и стварања услова за активне мобилности, олакшавање употребе чистијих начина превоза, а пре свега активирање грађана да заједно преобликују и унапреде јавне просторе.

Научно популарна предавања у сусрет Европској ноћи истраживача

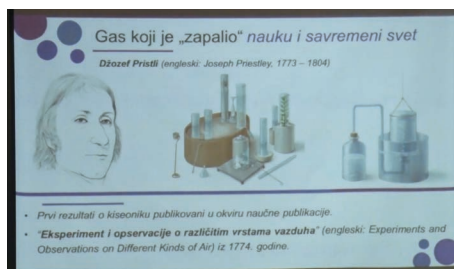

У организацији Научног клуба, који функционише у оквиру Центра за образовање Крагујевац, у Првој техничкој школи је одржано предавање „Кисеоник – есенцијални загађивач“.

Предавање је део програма обележавања Европске недеље истраживача, која ће бити завршена у петак, 27. септембра, највећом и најатрактивнијом научно-забавном манифестацијом „Ноћ истраживача“.

Научни клуб Крагујевац, у оквиру Европске недеље истраживача, реализује активности којима на интересантан начин промовише науку. Након радионице о биомимикрији, односно иновацијама инспирисаним природом, организовано је предавање о кисеонику као есенцијалном загађивачу.

Циљ је подизање свести шире јавности о значају и позитивној улози науке и научника у друштву и мотивисање младих да се баве истраживањем. Завршница Европске недеље истраживача је Ноћ истраживача, која ће бити одржана у петак, 27. септембра у више од 400 градова у Европи, међу којима је и Крагујевац.

Тим поводом, у Тржном центру „Биг фешн“ од 16 до 22 часа биће организоване интерактивне радионице у оквиру којих ће заинтересовани, кроз забаву, моћи да открију како наука обликује свет и утиче на наш свакодневни живот.

Неформална група “Четварац са Метиног брда” организовала је мини научно популарно предавање о Јосифу Панчићу и Крагујевачком слезу на Метином брду. Ово је завршни догађај пројекта “Стаза Јосиф Панчића – од сметлишта до шеталишта”.

Научно популарно предавање о Јосифу Панчићу и Крагујевачком слезу на Метином брду, одржала је проф. др Снежана Бранковић са Природно математичког факултета Универзитета у Крагујевцу.

Присутни су могли да чују о открићу академика Панчића који је на овом месту пронашао Крагујевачки слез пре век и по тачније 1874. године.

Ширењем градског подручја станишта ове врсте су уништена, а самим тим је и она ишчезла.

Стаза Јосифа Панчића званично је представљена 31 августа, која је формирана у оквиру пројекта Снага локалних грађанских иницијатива.

Дан уочи представљања стазе мештани Метиног брда спровели су мини акцију – очистили цео плато код споменика Раки Љутовцу и већи део шеталишта.

Након краће шетње Стазом Јосифа Панчића до споменика Радоју Раки Љутовцу, дечји фолклор Српског ансамбла “Смиље”, одржао је свој концерт.

Еколошка радна акција у Средњој школи „Кнез Александар Карађорђевић“

YouTube

Клуб акцијаша и волонтера Крагујевца организовао је данас еколошку радну акцију у циљу уређењу дела простора у Средњој школи „Кнез Александар Карађорђевић“. Акцији су се прикључили ученици и професори школе као и чланови пријатељских удружења.

Еколошкој радној акцији Клуба акцијаша и волонтера Крагујевца прикључили су се ученици и професори Средње школе „Кнез Александар Карађорђевић“ како би уредили запуштени део око помоћних просторија.

Акција је организована уз финансијску подршку Града Крагујевца, као део пројекта „Добровољци у акцији уређења животне средине“. Уређењем овог простора акцијаши су добили и свој простор.

Еколошкој радној акцији прикључили су се и чланови секције школе, која окупља извиђаче волонтере.

Клуб акцијаша и волонтера Крагујевца до краја године очекује и акција уређења дела Спомен парка уочи Октобарских свечаности. Ту је и традиционално акцијашко дружење и јесења садња.

По завршетку еколошке радне акције у Средњој школи „Кнез Александар Карађорђевић“, дружење је настављено свечаним усељењем Клуба у новоуређене просторије

Гљивари из Шумадије успели да сакупе 168 различитих врста

У великој сали Природно-математичког факултета, одржана је 24. изложба гљива у организацији Гљиварског друштва Шумадије.

Упркос веома сушној години, гљивари из Шумадије успели су да сакупе 168 различитих врста у околини Крагујевца, на Копаонику, Гочу и Јеловој Гори.

Јестиве или не, црвене, црне, беле гљиве, тартуфи – све врсте које се могу пронаћи у Србији биле су изложене на 24. изложби гљива на Природно-математичком факултету у Крагујевцу.

Изложба која траје свега неколико сати окупља велики број љубитеља природе, међу којима су и ученици крагујевачких основних школа са својим наставницима.

Иако временски услови ове године нису погодвали гљивама, због изузетно високих температура и веома мало кише, чланови Гљиварског друштва Шумадије су за изложбу прикупили 168 врста.

Највише гљива сакупљено је у околини Крагујевца, на обронцима Копаоника, Гоча и Јеловој Гори.

За 24 године континуираног излагања гљива, највише је сакупљено око 380 различитих врста, што је био рекорд за читаву Србију.

Ове године највише је било лисичарки, док је изузетно лоша година била за вргање.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу)
је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са
Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.rs

Драгана Мркаљ

дипломирани биолог - еколог, саветник

КГ ЕКО билтен 09/22

за септембар 2024.

изашао је 05.12. 2024. године

Издавач :

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:

Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић

Бојан Ранковић

Фотографије: Бојан Ранковић, Зорица Савић Ранковић

Билтен садржи податке преузете из извештаја

Института за јавно здравље – Крагујевац